

გ ა დ ა წ ყ ვ ე ტ ი ლ ე ბ ა
საქართველოს სახელით

6 დეკემბერი, 2018 წელი
თბილისი

ქ.

შესავალი ნაწილი
თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა
კოლეგია
მოსამართლე დავით წე-----
სხდომის მდივანი ნინო მაღალაძე

მოსარჩელე - ლა-- ზა-----
მოსარჩელე - მი---- ფე----
მოსარჩელე - ჯა-- თო-----
მოსარჩელე - ლო---- წე-----
წარმომადგენელი - ნა-- ფა-----
წარმომადგენელი - ინ-- მუ-----

მოპასუხე - საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო
წარმომადგენელი - სო----- ჩი-----

დავის საგანი - თანხის დაკისრება

აღწერილობითი ნაწილი

1. სასარჩელო მოთხოვნა

1.1. საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს დაევალოს, მოსარჩელე ლა-- ზა-----
-----ს, მი---- ფე----ის, ჯა-- თო-----ის და ლო---- წე-----ის სასარგებლოდ
მიუღებელი ერთჯერადი დახმარების ა--ზღაურება თითოეულისთვის 7000

ლარის ოდენობით.

2. მოპასუხის პოზიცია

მოპასუხის წარმომადგენელმა წარმოდგენილი წერილობითი შესაგებელით სარჩელი არ ცნო და განმარტა, რომ სარჩელი უსაფუძვლოა და არ უნდა დაკმაყოფილდეს.

3.1. სასამართლოს მიერ დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები

3.1.1. მოსარჩელე ლა-- ზა-----სა და მოპასუხე საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს შორის, 19.04.2010 წელს დაიდო კონტრაქტი „თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო ქვედა-ყოფებში სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ“, წელს „კაპრალ-სერჟანტთა თა--მდებობაზე მისაღები სამხედრო მოსამსახურის მიერ სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ“ და 19.04.2014 წელს „კაპრალ-სერჟანტთა თა--მდებობაზე სამხედრო მომსახურის მიერ ოთხი წლის ვადით სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ“ კონტრაქტი.

მოსარჩელე მი---- ფე----სა და მოპასუხე საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს შორის, 18.04.2010 წელს დაიდო, კონტრაქტი „კ----- თა--მდებობაზე მისაღები სამხედრო მოსამსახურის მიერ სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ“, ასევე 18.04.2014 წელს „კ----- თა--მდებობაზე მისაღები სამხედრო მოსამსახურის მიერ ოთხი წლის ვადით სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ“ კონტრაქტი და 18.04.2018 წელს „კაპრალ-სერჟანტთა თა--მდებობაზე სამხედრო მომსახურის მიერ ოთხი წლის ვადით სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ“ კონტრაქტი.

მოსარჩელებს - ლა-- ზა-----სა და მი---- ფე----ს 2014 წელს დადებული სამხედრო სამსახურის გავლის თაობაზე კონტრაქტის საფუძველზე, აუნაზღაურდათ ერთჯერადი დახმარება.

მოსარჩელე ჯა-- თო-----სა და მოპასუხე საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს შორის, 01.09.2007 წელს დაიდო, კონტრაქტი „თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო ქვედა-ყოფებში ვადიანი სამხედრო მომსახურებისთვის საკონტრაქტო სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ“, ასევე 20.08.2011 წელს „კ----- თა--მდებობაზე მისაღები მიერ სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ“ კონტრაქტი და 20.08.2015 წელს „კაპრალ-სერჟანტთა თა--მდებობაზე სამხედრო მომსახურის მიერ ოთხი წლის

ვადით სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ“ კონტრაქტი.

მოსარჩელე ლო--- წერეთელსა და მოპასუხე საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს შორის, 28.12.2007 წელს დაიდო, კონტრაქტი „თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო ქვედა-ყოფებში სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ“, ასევე 08.10.2012 წელს „საკონტრაქტო (პროფესიული) სამხედრო მომსახურების (გარდა ოფიცრების) მიერ სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ“ კონტრაქტი და 08.01.2018 წელს „კაპრალ-სერჟანტთა თა--მდებობაზე სამხედრო მომსახურის მიერ ოთხი წლის ვადით სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ“ კონტრაქტი.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

- 01.09.2007 წლის ხელშეკრულება (კონტრაქტი) თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო ქვედა-ყოფებში ვადიანი სამხედრო მომსახურებისთვის საკონტრაქტო სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ (ს.ფ. 176-182);
- 28.12.2007 წლის ხელშეკრულება (კონტრაქტი) თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო ქვედა-ყოფებში სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ (ს.ფ. 147-155);
- 19.04.2010 წლის ხელშეკრულება კ----- თა--მდებობაზე სამხედრო მოსამსახურის მიერ სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ (ს.ფ. 194-201);
- 18.04.2010 წლის ხელშეკრულება კ----- თა--მდებობაზე სამხედრო მოსამსახურის მიერ სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ (ს.ფ. 82-91);
- 20.08.2011 წლის ხელშეკრულება კ----- თა--მდებობაზე მისაღები სამხედრო მოსამსახურის მიერ სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ (ს.ფ. 183-193);
- 08.10.2012 წლის კონტრაქტი საკონტრაქტო (პროფესიული) სამხედრო მომსახურების (გარდა ოფიცრებისა) მიერ სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ (ს.ფ. 156-171);
- 18.04.2014 წლის ხელშეკრულება კ----- თა--მდებობაზე სამხედრო მოსამსახურის მიერ ოთხი წლის ვადით სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ (ს.ფ. 172-175);
- 19.04.2014 წლის ხელშეკრულება კ----- თა--მდებობაზე სამხედრო მოსამსახურის მიერ ოთხი წლის ვადით სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ (ს.ფ. 202-206);
- 20.08.2015 წლის ხელშეკრულება კ----- თა--მდებობაზე სამხედრო მოსამსახურის მიერ ოთხი წლის ვადით სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ (ს.ფ. 142-147);

-08.01.2018 წლის ხელშეკრულება კ----- თა--მდებობაზე სამხედრო მოსამსახურის მიერ ოთხი წლის ვადით სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ (ს.ფ. 66-71);

-18.04.2018 წლის ხელშეკრულება კ----- თა--მდებობაზე სამხედრო მოსამსახურის მიერ ოთხი წლის ვადით სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ (ს.ფ. 113-118);

- მხარეთა ახსნა-განმარტება;

-საქმეში არსებული სხვა მტკიცებულებები.

სამოტივაციო ნაწილი

4. შემაჯამებელი სასამართლო დასკვნა

საქმეში არსებული მასალების გაცნობის, მხარეთა ახსნა-განმარტებების მოსმენის, სარჩელის ფაქტობრივი და სამართლებრივი საფუძვლიანობის შემოწმებისა და საქმეში არსებულ მტკიცებულებათა სამართლებრივი შეფასების შედეგად, სასამართლო მივიდა იმ დასკვნამდე, რომ ლა-- ზა-----ს, მი---- ფე---ის, ჯა-- თო-----ის და ლო---- წე-----ის სარჩელი უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ.

5. კანონები, რომლებითაც სასამართლომ იხელმძღვანელა

საქართველოს კონსტიტუცია, ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენცია, „სამხედრო მოსამსახურის სტატუსის შესახებ“ საქართველოს კანონი, საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსი, საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი.

6. სამართლებრივი შეფასება

6.1. საქართველოს კონსტიტუციის 42-ე მუხლის, პირველი პუნქტი ყველას აძლევს გარანტირებულ უფლებას თავისი უფლებებისა და თავისუფლებების დასაცავად სასამართლოს მიმართოს.

ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენციის მე-6 მუხლის, პირველი პუნქტის შესა--მისად, სამოქალაქო უფლებათა და მოვალეობათა განსაზღვრისას ან წარდგენილი ნებისმიერი სისხლისსამართლებრივი ბრალდების საფუძვლიანობის გამორკვევისას ყველას აქვს გონივრულ ვადაში მისი საქმის სამართლიანი და საქვეყნო განხილვის უფლება კანონის საფუძველზე შექმნილი დამოუკიდებელი და მიუკერძოებელი სასამართლოს მიერ.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 24-ე მუხლის შესა--
მისად, სარჩელი შეიძლება აღიძრას ისეთი მოქმედების განხორციელების ან
ისეთი მოქმედებისაგან თავის შეკავების მოთხოვნით, რომელიც არ
გულისხმობს ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის
გამოცემას. სარჩელი დასაშვებია, თუ ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ რაიმე
მოქმედების განხორციელება ან რაიმე მოქმედებისაგან თავის შეკავება
პირდაპირ და უშუალო (ინდივიდუალურ) ზიანს აყენებს მოსარჩელის
კანონიერ უფლებას ან ინტერესს.

ამრიგად, სასამართლომ უნდა იმსჯელოს შეესა--მება თუ არა საქართველოს
კანონმდებლობის მოთხოვნებს მოპასუხე საქართველოს თავდაცვის
სამინისტროს უარი მოსარჩეულების ლა--ზა-----ს, მი----ფე---ის, ჯა--თო-----
--ის, ლო----წე-----ის ერთჯერადი დახმარების ა--ზღაურებასთან
დაკავშირებით.

6.2. სასამართლო უპირველეს ყოვლისა მიუთითებს საქართველოს
კონსტიტუციის პრეამბულაზე, რომელიც ნორმატიულ-სამართლებრივად
გამოხატავს საქართველოს მოქალაქეთა ურყევ ნებას დაამკვიდრონ სოციალური
და სამართლებრივი სახელმწიფო.

სასამართლო აღნიშნავს, რომ „სამხედრო მოსამსახურის სტატუსის შესახებ“
საქართველოს კანონი ადგენს სამხედრო მოსამსახურის სტატუსს, სამხედრო
მოსამსახურის სტატუსის მქონე პირებსა და მათ უფლება-მოვალეობებს,
აგრეთვე სამხედრო მოსამსახურეების, მათი ოჯახის წევრებისა და სამხედრო
სამსახურიდან დათხოვნილი პირების ძირითად სოციალურ-სამართლებრივი
დაცვის გარანტიებს.

მიუთითებული კანონის მე-4 მუხლის მე-3 და მე-4 პუნქტების მიხედვით,
**სამხედრო მოსამსახურის, სამხედრო სამსახურიდან დათხოვნილი
პირისა და მათი ოჯახის წევრების სოციალურ და სამართლებრივ
დაცვას უზრუნველყოფს სახელმწიფო. სამხედრო სამსახურის
განსაკუთრებული პირობების გათვალისწინებით, სამხედრო
მოსამსახურის სხვა დამატებითი სოციალური დაცვის გარანტიები
განისაზღვრება საქართველოს შესა--მისი კანონმდებლობით.**

„საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეთა,
სახელმწიფო სპეციალური წოდების მქონე და სამოქალაქო პირთა შრომის ა--
ზღაურების, სოციალური დაცვისა და მატერიალური უზრუნველყოფის
შესახებ“ საქართველოს თავდაცვის მინისტრის 2007 წლის 26 სექტემბრის №560
ბრძანების 47¹ პუნქტის თა--ხმად, **ამ პუნქტში მიუთითებულ სამხედრო
მოსამსახურეებს, რომლებიც ორი, ოთხი ან რვა წლის ვადით
გააგრძელებენ სამხედრო სამსახურს 2009 წლის პირველ მარტს ან**

პირველი მარტის შემდეგ გაფორმებული კონტრაქტის საფუძველზე და კონტრაქტი შეუწყდებათ ვადის გასვლის ან ახალი კონტრაქტის გაფორმების გამო, კონტრაქტის სრული ვადის ამოწურვის შემდეგ მიეცემათ ერთჯერადი დახმარება 47² პუნქტში მითითებული ოდენობით. ამ პუნქტის მოქმედება სამხედრო მოსამსახურეზე ვრცელდება, თუ მითითებული კონტრაქტის გაფორმებამდე: ა) სამხედრო მოსამსახურემ: ა.ა) იმსახურა საქართველოსა და ამერიკის შეერთებული შტატების „წვრთნისა და აღჭურვის“ ერთობლივი პროგრამით და ამავე დროს კონტრაქტის საფუძველზე იმსახურა სამი წლისა და სამი თვის ვადით, კონტრაქტი შეუწყდა ვადის გასვლის გამო და ახალი კონტრაქტის გაფორმებამდე არ გასულა 2 წელზე მეტი; ა.ბ) კონტრაქტის საფუძველზე იმსახურა ოთხი წლის ვადით, კონტრაქტი შეუწყდა ვადის გასვლის გამო და ახალი კონტრაქტის გაფორმებამდე არ გასულა 2 წელზე მეტი; ა.გ) წინა კონტრაქტი შეუწყდა 8 წლიანი კონტრაქტის გაფორმების საფუძველზე; ა.დ) ამ პუნქტის „ა.ა“ ან „ა.ბ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული სამსახურის ვადის გასვლის შემდეგ სამხედრო მოსამსახურემ იმსახურა საქართველოს თავდაცვის მინისტრის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტით განსაზღვრული კონტრაქტის ვადით, კონტრაქტი შეუწყდა ვადის გასვლის გამო და ახალი კონტრაქტის გაფორმებამდე არ გასულა 2 წელზე მეტი; ბ) მე-4 პუნქტში მითითებულმა სამხედრო მოსამსახურემ სამსახურთან შეთანხმებით შეწყვიტა მე-4 პუნქტში მითითებული 2, 4 ან 8-წლიანი კონტრაქტი ვადამდე ამ პუნქტში მითითებული კონტრაქტის სრული ვადით გაფორმების სა--ცვლოდ; გ) სამხედრო მოსამსახურემ სამსახურთან შეთანხმებით შეწყვიტა ერთწლიანი კონტრაქტი ვადამდე ამ პუნქტში მითითებული კონტრაქტის სრული ვადით გაფორმების სა--ცვლოდ.

მითითებული ბრძანების 47²-ე პუნქტის მიხედვით, 47¹-ე პუნქტში მითითებულ სამხედრო მოსამსახურეს ერთჯერადი დახმარება მიეცემა შემდეგი ოდენობით: ა) ორ წლიანი კონტრაქტის საფუძველზე ამ კონტრაქტის ვადით სამსახურის გავლის შემთხვევაში 3000 ლარი, ან; ბ) ოთხ წლიანი კონტრაქტის საფუძველზე ამ კონტრაქტის ვადით სამსახურის გავლის შემთხვევაში 7000 ლარი, ან; გ) რვა წლიანი კონტრაქტის საფუძველზე ამ კონტრაქტის ვადით სამსახურის გავლის შემთხვევაში, რომლის საფუძველზეც შეწყდა პირველი 4 (ოთხი) წლიანი კონტრაქტი 7000 ლარი, ან; დ) მეორე ან მომდევნო ოთხი/რვა წლიანი კონტრაქტის შემდგომ რვა წლიანი კონტრაქტის საფუძველზე ამ კონტრაქტის ვადით სამსახურის გავლის შემთხვევაში 14000 ლარი.

მითითებული ნორმების ლოგიკური, სიტყვა-სიტყვითი და სისტემური განმარტების მეთოდით შეფასების შედეგად, სასამართლო განმარტავს, რომ ერთჯერადი გასაცემლის ვალეულების წარმოშობისათვის სამხედრო

მოსამსახურეს გავლილი უნდა ჰქონდეს სამხედრო სამსახური 4 წლიანი კონტრაქტის საფუძველზე და კონტრაქტის დასრულების შემდგომ მასთან კვლავ იქნეს გაფორმებული კონტრაქტი 4 წლის ვადით (2009 წლის 1 მარტს ან მის შემდგომ), კონტრაქტით გათვალისწინებული ვადა სრულად უნდა იყოს ამოწურული და ახალი კონტრაქტის დადებამდე არ უნდა იყოს 2 წელზე მეტი გასული.

მოცემულ შემთხვევაში დადგენილია, რომ მოსარჩელე ლა-- ზა-----სა და მოპასუხე საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს შორის, 19.04.2010 წელს დაიდო კონტრაქტი „თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო ქვედა-ყოფებში სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ“, წელს „კაპრალ-სერჟანტთა თა--მდებობაზე მისაღები სამხედრო მოსამსახურის მიერ სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ“ და 19.04.2014 წელს „კაპრალ-სერჟანტთა თა--მდებობაზე სამხედრო მომსახურის მიერ ოთხი წლის ვადით სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ“ კონტრაქტი.

მოსარჩელე მი---- ფე----სა და მოპასუხე საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს შორის, 18.04.2010 წელს დაიდო, კონტრაქტი „კ----- თა--მდებობაზე მისაღები სამხედრო მოსამსახურის მიერ სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ“, ასევე 18.04.2014 წელს „კ----- თა--მდებობაზე მისაღები სამხედრო მოსამსახურის მიერ ოთხი წლის ვადით სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ“ კონტრაქტი და 18.04.2018 წელს „კაპრალ-სერჟანტთა თა--მდებობაზე სამხედრო მომსახურის მიერ ოთხი წლის ვადით სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ“ კონტრაქტი.

მოსარჩელეებს - ლა-- ზა-----სა და მი---- ფე----ს 2014 წელს დადებული სამხედრო სამსახურის გავლის თაობაზე კონტრაქტის საფუძველზე, აუნაზღაურდათ ერთჯერადი დახმარება.

მოსარჩელე ჯა-- თო-----სა და მოპასუხე საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს შორის, 01.09.2007 წელს დაიდო, კონტრაქტი „თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო ქვედა-ყოფებში ვადიანი სამხედრო მომსახურეებისთვის საკონტრაქტო სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ“, ასევე 20.08.2011 წელს „კ----- თა--მდებობაზე მისაღები მიერ სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ“ კონტრაქტი და 20.08.2015 წელს „კაპრალ-სერჟანტთა თა--მდებობაზე სამხედრო მომსახურის მიერ ოთხი წლის ვადით სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ“ კონტრაქტი.

მოსარჩელე ლო--- წერეთელსა და მოპასუხე საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს შორის, 28.12.2007 წელს დაიდო, კონტრაქტი „თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო ქვედა-ყოფებში სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ“, ასევე 08.10.2012 წელს „საკონტრაქტო (პროფესიული) სამხედრო მომსახურების (გარდა ოფიცრების) მიერ სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ“ კონტრაქტი და 08.01.2018 წელს „კაპრალ-სერჟანტთა თა--მდებობაზე სამხედრო მომსახურის მიერ ოთხი წლის ვადით სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ“ კონტრაქტი.

ამრიგად, სასამართლო განმარტავს, რომ მოსარჩელე ლო--- წერეთელს, ლა--ზა-----ს, მი---- ფე----ს და ჯა-- თო-----ს წარმოეშვათ ერთჯერადი დახმარების მიღების უფლება „საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეთა, სახელმწიფო სპეციალური წოდების მქონე და სამოქალაქო პირთა შრომის ა--ზღაურების, სოციალური დაცვისა და მატერიალური უზრუნველყოფის შესახებ“ საქართველოს თავდაცვის მინისტრის 2007 წლის 26 სექტემბრის №560 ბრძანების 47¹ და 47² პუნქტების საფუძველზე.

სასამართლო აღნიშნავს, რომ „საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეთა, სახელმწიფო სპეციალური წოდების მქონე და სამოქალაქო პირთა შრომის ა--ზღაურების, სოციალური დაცვისა და მატერიალური უზრუნველყოფის შესახებ“ საქართველოს თავდაცვის მინისტრის 2007 წლის 26 სექტემბრის №560 ბრძანებაში ცვლილების შეტანის თაობაზე საქართველოს თავდაცვის მინისტრის **2017 წლის 7 მარტის №14 ბრძანებით** ცვლილება შევიდა „საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეთა, სახელმწიფო სპეციალური წოდების მქონე და სამოქალაქო პირთა შრომის ა--ზღაურების, სოციალური დაცვისა და მატერიალური უზრუნველყოფის შესახებ“ საქართველოს თავდაცვის მინისტრის 2007 წლის 26 სექტემბრის №560 ბრძანებაში და ბრძანებას დაემატა 47⁶ პუნქტი, რომლითაც განისაზღვრა, რომ 47² პუნქტით **განსაზღვრული ერთჯერადი დახმარება გაიცემა იმ შემთხვევაში, თუ საქართველოს თავდაცვის მინისტრის მიერ დამტკიცებული კონტრაქტის პირობები ითვალისწინებს ერთჯერადი დახმარების გაცემის ვალდებულებას.** საქართველოს თავდაცვის მინისტრის 2017 წლის 7 მარტის №14 ბრძანება ამოქმედდა 2017 წლის 10 მარტიდან.

სასამართლო განმარტავს, რომ მითითებული ცვლილებით დადგენილი და--წესი ვერ გავრცელდება მის ძალაში შესვლამდე წარმოშობილ სამართლებრივ ურთიერთობებზე, მოცემულ შემთხვევაში ვალდებულებაზე.

სასამართლო მიუთითებს „ნორმატიული აქტების შესახებ“ საქართველოს

კანონის 24-ე მუხლზე, რომლის მიხედვით, **ნორმატიულ აქტს უკუძალა აქვს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ეს პირდაპირ არის დადგენილი ამ ნორმატიული აქტით.** ნორმატიულ აქტს, რომელიც ადგენს ან ამძიმებს პასუხისმგებლობას, უკუძალა არა აქვს.

„საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეთა, სახელმწიფო სპეციალური წოდების მქონე და სამოქალაქო პირთა შრომის ა--ზღაურების, სოციალური დაცვისა და მატერიალური უზრუნველყოფის შესახებ“ საქართველოს თავდაცვის მინისტრის 2007 წლის 26 სექტემბრის №560 ბრძანებაში ცვლილების შეტანის თაობაზე საქართველოს თავდაცვის მინისტრის 2017 წლის 7 მარტის №14 ბრძანებით, რომელიც წარმოადგენს ნორმატიულ აქტს უკუძალა დადგენილი არ არის.

სასამართლო მიუთითებს საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 316-ე მუხლის პირველ ნაწილზე და 317-ე მუხლის პირველი ნაწილზე, რომელთა მიხედვით, **ვალდებულების ძალით კრედიტორი უფლებამოსილია მოსთხოვოს მოვალეს რაიმე მოქმედების შესრულება.** შესრულება შეიძლება გამოიხატოს მოქმედებისაგან თავის შეკავებაშიც. **ვალდებულების წარმოშობისათვის აუცილებელია მონაწილეთა შორის ხელშეკრულება, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა ვალდებულება წარმოიშობა ზიანის მიყენების (დელიქტის), უსაფუძვლო გამდიდრების ან კანონით გათვალისწინებული სხვა საფუძვლებიდან.**

მიუთითებული კოდექსის 361-ე მუხლის მე-2 ნაწილის მიხედვით, **ვალდებულება უნდა შესრულდეს ჯეროვნად, კეთილსინდისიერად, დათქმულ დროსა და ადგილას.**

ამრიგად, სასამართლო განმარტავს, რომ მოცემულ შემთხვევაში მოპასუხე საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს ვალდებულება, მოსარჩელე ლო--- წე--- ისთვის აენაზღაურებინა ერთჯერადი დახმარება 7000 ლარის ოდენობით, წარმოიშვა 2016 წლის 8 ოქტომბერს, ხოლო ჯა-- თო-----ისთვის აენაზღაურებინა ერთჯერადი დახმარება 7000 ლარის ოდენობით, წარმოიშვა 2015 წლის 20 აგვისტოს, "საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეთა, სახელმწიფო სპეციალური წოდების მქონე და სამოქალაქო პირთა შრომის ა--ზღაურების, სოციალური დაცვისა და მატერიალური უზრუნველყოფის შესახებ" საქართველოს თავდაცვის მინისტრის 2007 წლის 26 სექტემბრის №560 ბრძანების 47¹ და 47² პუნქტებისა და „კ----- თა-- მდებობაზე სამხედრო მომსახურების მიერ ოთხი წლის ვადით სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ“ 2012 წლის 3 ივნისის კონტრაქტის 5.1.2. პუნქტის

საფუძველზე, რამდენადაც მან 4 წლიანი კონტრაქტის საფუძველზე, რომელიც გაფორმდა 2009 წლის 1 მარტის შემდგომ, 4 წლით გაიარა სამხედრო სამსახური და ახალი კონტრაქტის გაფორმებამდე არ გასულა 2 წელზე მეტი. შესა--მისად, მოსარჩელეს, აღნიშნული ვალდებულების საფუძველზე წარმოშობილი მოთხოვნის უფლება გააჩნია საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი ხანდაზმულობის ვადების ფარგლებში და იგი არ შეიძლება გაუქმდეს, როგორც ზემოთ აღინიშნა მისი წარმოშობის შემდგომ გამოცემული ნორმატიული აქტით.

ამასთან, სასამართლო მიუთითებს საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 394-ე მუხლის პირველ ნაწილზე და 404-ე მუხლზე, რომელთა მიხედვით, **მოვალის მიერ ვალდებულების დარღვევისას კრედიტორს შეუძლია მოითხოვოს ამით გამოწვეული ზიანის ა--ზღაურება. ეს წესი არ მოქმედებს მაშინ, როცა მოვალეს არ ეკისრება პასუხისმგებლობა ვალდებულების დარღვევისათვის. კრედიტორს უფლება აქვს მოითხოვოს ვადის გადაცილებით გამოწვეული ზიანის ა--ზღაურება, ხოლო იმავე კოდექსის მე-400 მუხლის შესა--მისად, მოვალის მიერ ვალდებულების შესრულების ვადის გადაცილებად ითვლება, თუ: ა. შესრულებისათვის დადგენილ დროში ვალდებულება არ შესრულდება; ბ. შესრულების ვადის დადგომიდან კრედიტორის მიერ გაფრთხილების შემდეგაც იგი არ ასრულებს ვალდებულებას.**

სასამართლო აღნიშნავს, რომ საქართველოს კონსტიტუციის 42-ე მუხლის მე-9 პუნქტის შესა--მისად, **ყველასთვის გარანტირებულია სახელმწიფო, ავტონომიური რესპუბლიკების და თვითმმართველობის ორგანოთა და მოსამსახურეთაგან უკანონოდ მიყენებული ზარალის სასამართლო წესით სრული ა--ზღაურება შესა--მისად სახელმწიფო, ავტონომიური რესპუბლიკის და ადგილობრივი თვითმმართველობის სახსრებიდან.**

ამასთან, საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 207-ე მუხლისა და 208-ე მუხლის პირველი ნაწილის თა--ხმად, თუ ამ კოდექსით სხვა რამ არ არის დადგენილი, **ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ მიყენებული ზიანის ა--ზღაურებისას გამოიყენება საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით დადგენილი წესი. სახელმწიფო ადმინისტრაციული ორგანოს, აგრეთვე მისი თა--მდებობის პირის ან ამ ორგანოს სხვა სახელმწიფო მოსამსახურის ან საჯარო მოსამსახურის (გარდა ამ მუხლის მე-2 ნაწილით განსაზღვრული საჯარო მოსამსახურისა) მიერ თავისი სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას მიყენებული ზიანისათვის პასუხისმგებელია სახელმწიფო.**

რაც შეეხება ლა-- ზა-----ს და მი----- ფე---ის სასარჩელო მოთხოვნას, რომლითაც ისინი ითხოვენ საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს დაევალოს

მი---- ფე---ის შემთხვევაში 2010 წლის 18 აპრილის კონტრაქტის საფუძველზე, ხოლო ლა-- ზა-----ს შემთხვევაში 2010 წლის 19 აპრილის კონტრაქტის საფუძველზე აუნაზღაურებელი ერთჯერადი დახმარების ა--ზღაურება თოთოეულისთვის 7000 ლარის ოდენობით სასამართლო აღნიშნავს, რომ საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 65-ე მუხლის მე-2 ნაწილის მიხედვით, **ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ ადმინისტრაციული ხელშეკრულების დადებისას გამოიყენება ამ კოდექსის ნორმები და საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით გათვალისწინებული დამატებითი მოთხოვნები ხელშეკრულებათა შესახებ.**

მოცემულ შემთხვევაში მხარეთა შორის სამართლებრივი ურთიერთობა გამომდინარეობს სახელშეკრულებო ურთიერთობიდან რაც გულისხმობს რომ, 2010 წლის 18 აპრილის და 2010 წლის 19 აპრილის ხელშეკრულებებზე გავრცელდება სამოქალაქო კოდექსის ის ნორმები, რომელიც ეხება ხელშეკრულების ხანდაზმულობას.

სასამართლო განმარტავს, რომ "საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეთა, სახელმწიფო სპეციალური წოდების მქონე და სამოქალაქო პირთა შრომის ა--ზღაურების, სოციალური დაცვისა და მატერიალური უზრუნველყოფის შესახებ" საქართველოს თავდაცვის მინისტრის 2007 წლის 26 სექტემბრის №560 ბრძანებით დადგენილია ზოგადი ხასიათის ნორმატიული ვალდებულება სამხედრო მოსამსახურისათვის ერთჯერადი დახმარების უზრუნველყოფის თაობაზე მხოლოდ შესა--მისი კონტრაქტის - ხელშეკრულების დადების შემთხვევაში. შესა--მისად, მოცემული სამართლებრივი ურთიერთობის საფუძველზე ვალდებულების კონკრეტული პირის მიმართ განსაზღვრისათვის აუცილებელია შესა--მისი ხელშეკრულება, რის გამოც მასზე უნდა გავრცელდეს საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით, სახელშეკრულებო ვალდებულებათა მიმართ დადგენილი ხანდაზმულობის ვადები.

სასამართლო აღნიშნავს, რომ საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი პირდაპირ და იმპერატიულად განსაზღვრავს სახელშეკრულებო მოთხოვნის ხანდაზმულობის ვადას, კერძოდ საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 129-ე მუხლის პირველი ნაწილის თა--ხმად **სახელშეკრულებო მოთხოვნების ხანდაზმულობის ვადა შეადგენს სამ წელს**, ხოლო უძრავ ნივთებთან დაკავშირებული სახელშეკრულებო მოთხოვნებისა - ექვს წელს. ამავე კოდექსის 130-ე მუხლის თა--ხმად ხანდაზმულობა იწყება მოთხოვნის წარმოშობის მომენტიდან. მოთხოვნის წარმოშობის მომენტად ჩაითვლება დრო, როცა პირმა შეიტყო ან უნდა შეეტყო უფლების დარღვევის შესახებ.

მოცემულ შემთხვევაში, ლა-- ზა-----ს წარმოეშვა ერთჯერადი დახმარების მიღების უფლება 2014 წლის 19 აპრილს, ხოლო ჯა-- თო-----ს 2014 წლის 18 ოქტომბერს, შესა--მისად მოთხოვნის ხანდაზმულობის ვადა საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 129-ე მუხლის პირველი ნაწილის თა--ხმად წარმოადგენდა სამ წელს და იგი ლა-- ზა-----ს შემთხვევაში დასრულდა 2017 წლის 19 აპრილს ხოლო ჯა-- თო-----ის შემთხვევაში 2017 წლის 18 აპრილს.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე ლა-- ზა-----ს და ჯა-- თო-----ის ნაწილში მოთხოვნა ხანდაზმულია და საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 144-ე მუხლის პირველი ნაწილის თა--ხმად ხანდაზმულობის ვადის გასვლის შემდეგ ვალდებული პირი უფლებამოსილია უარი თქვას მოქმედების შესრულებაზე.

6.3. საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 33¹-ე მუხლის თა--ხმად, თუ ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ რაიმე მოქმედების განხორციელება ან უარი რაიმე მოქმედების განხორციელებაზე უკანონოა და ის პირდაპირ და უშუალო (ინდივიდუალურ) ზიანს აყენებს მოსარჩელის კანონიერ უფლებას ან ინტერესს, სასამართლო ამ კოდექსის 24-ე მუხლში აღნიშნულ სარჩელთან დაკავშირებით გამოიტანს გადაწყვეტილებას, რომლითაც ადმინისტრაციულ ორგანოს ავალებს, გა--ხორციელოს ეს მოქმედება ან თავი შეიკავოს ამ მოქმედების განხორციელებისაგან.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სასამართლო მივიდა იმ დასკვნამდე, რომ მოსარჩელე ლა-- ზა-----ს, მი---- ფე---ის, ჯა-- თო-----ის და ლო---- წე-----ის სარჩელი, „საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეთა, სახელმწიფო სპეციალური წოდების მქონე და სამოქალაქო პირთა შრომის ა--ზღაურების, სოციალური დაცვისა და მატერიალური უზრუნველყოფის შესახებ“ საქართველოს თავდაცვის მინისტრის 2007 წლის 26 სექტემბრის №560 ბრძანების 47¹ და 47² პუნქტების საფუძველზე ერთჯერადი დახმარების - 7000 ლარის ა--ზღაურების საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსათვის დავალების თაობაზე ნაწილობრივ უნდა დაკმაყოფილდეს. კერძოდ, სარჩელი საფუძვლიანია ლო---- წე-----ის და ჯა-- თო-----ის ნაწილში, ხოლო ლა-- ზა-----ს და მი---- ფე---ის ნაწილში სარჩელი უსაფუძვლოა და იგი არ უნდა დაკმაყოფილდეს.

7. საპროცესო ხარჯები

მოსარჩელე, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-9 მუხლის, ხოლო მოპასუხე „სახელმწიფო ბაჟის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-5 მუხლის პირველი პუნქტის „უ“ ქვეპუნქტის საფუძველზე,

გათავისუფლებულია სახელმწიფო ბაჟის გადახდისაგან. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 55-ე მუხლის მესამე ნაწილის შესა--მისად, როდესაც ორივე მხარე გათავისუფლებულია სახელმწიფო ბაჟისაგან, საქმეზე გაწეულ ხარჯს აა--ზღაურებს სახელმწიფო.

სარეზოლუციო ნაწილი

სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი, მე-12, მე-13, 24-ე, 33¹ მუხლებით და საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-8 მუხლით, 55-ე მუხლის მე-3 ნაწილით, 243-244-ე, 248-ე, 249-ე, 364-ე, 367-ე და 369-ე მუხლებით და

გადაწყვიტა:

1. ლა-- ზა-----ს, მი---- ფე---ის, ჯა-- თო-----ის და ლო---- წე-----ის სარჩელი დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ.
2. საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს დაევალოს მოსარჩელე ჯა-- თო-----ის სასარგებლოდ, 2011 წლის 20 აგვისტოს კონტრაქტის საფუძველზე აუნაზღაურებელი ერთჯერადი დახმარების ა--ზღაურება 7000 ლარის ოდენობით.
3. საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს დაევალოს მოსარჩელე ლო---- წე-----ის სასარგებლოდ, 2012 წლის 8 ოქტომბრის კონტრაქტის საფუძველზე აუნაზღაურებელი ერთჯერადი დახმარების ა--ზღაურება 7000 ლარის ოდენობით.
4. ლა-- ზა-----ს და მი---- ფე---ის მოთხოვნების ნაწილში სარჩელი არ დაკმაყოფილდეს.
5. მხარეები გათავისუფლებულები არიან სახელმწიფო ბაჟის გადახდის ვალდებულებისაგან.
6. გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს სააპელაციო წესით თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატაში (მდებარე ქ.თბილისი გრ. რობაქიძის ქ. №7ა) თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის მეშვეობით (მდებარე ქ.თბილისი, დავით აღმაშენებლის ხეივანის მე-12 კმ) 14 დღის ვადაში დასაბუთებული გადაწყვეტილების მხარეთათვის გადაცემის მომენტიდან.

მოსამართლე

დავით წე--